

Beskyttelse og risikofaktorer

	BESKYTTELSESAKTORER	RISIKOFAKTORER
INDIVIDUELLE	<ul style="list-style-type: none"> • Medfødt robusthet og kapasitet • Sosial kompetanse • Opplevelse av mening og sammenheng • Kreativitet • Hobbyer • Fremtidsoptimisme • Godt selvbilde	<ul style="list-style-type: none"> • Positive holdninger til rusmidler • Tidlig debut • Utagerende, sensasjonssøkende • Manglende kunnskaper om rus og risiko • Rusvillighet • Individuell sårbarhet • Utsatt for seksuelle og fysiske overgrep, fremtidspessimisme • Lavt selvbilde og psykiske plager • Å være vitne til eller utsatt for vold (begge deler rammer hardt)
FAMILIE	<ul style="list-style-type: none"> • God kommunikasjon • Autorativ oppdragelse (kontroll og varme), struktur og regler, høyere sosioøkonomisk status • God og stabil omsorgssituasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende tilsyn • Manglende interesse for den unge • Tilknytningsproblem • Dårlig samspill i familien og mye konflikter mellom voksne og voksne og barn • Tillatende oppdragerstil, rusmiddelmisbruk • Seksuelle og fysiske overgrep, stor fattigdom • For barn er det en risikofaktor at foreldre har lav omsorgskompetanse, rusmisbruk og psykiske lidelser hos foreldre
VENNER	<ul style="list-style-type: none"> • Tydelige normer • Tilhørighet og tilknytning • prososiale venner	<ul style="list-style-type: none"> • Rusmisbruk og kriminalitet hos venner • Venners antisosiale normer • Lav sosial status hos venner
SKOLE	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikler kompetanse og positive aktiviteter • God tilhørighet	<ul style="list-style-type: none"> • Dårlig skolemiljø/klima, mobbing, lese- og skrivevansker, dårlig likt, manglende eller "dårlige" venner, skulk, manglende interesse for skolen
NÆRMILJØ	<ul style="list-style-type: none"> • Minst en betydningsfull voksen, prososiale venner, feller verdier, samfunnsstruktur som støtter mestringsstrategier	<ul style="list-style-type: none"> • Få ressurser til forebyggende arbeid, kriminalitet, normer som aksepterer konsum, tilgang på rusmidler, dårlig bomiljø, fattigdom